

Anonimizētā versija

Kopsavilkums

C-404/21 – 1

Lieta C-404/21

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu

Iesniegšanas datums:

2021. gada 30. jūnijs

Iesniedzējtiesa:

Tribunale Ordinario di Asti (Itālija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 13. janvāris

Prasītājs:

WP

Atbildētāji:

Istituto nazionale della previdenza sociale

Repubblica italiana

Pamatlietas priekšmets

Prasība apliecināt Eiropas Centrālās bankas (ECB) personāla locekļa tiesības pārskaitīt uz ECB pensiju sistēmu pensiju tiesības, kas iegūtas *Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)* (Valsts sociālās nodrošināšanas birojs, Itālija), un/vai šāda ECB personāla locekļa tiesības uz šādu pārskaitījumu kā atlīdzību par viņam nodarīto kaitējumu Eiropas tiesiskā regulējuma neīstenošanas dēļ.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar LESD 267. pantu par to, vai ar LESD 45. un 48. pantu, ar LES 4. pantu, ar ES Civildienesta noteikumu

VIII pielikuma 11. pantu un ar Eiropas Centrālās bankas personāla nodarbināšanas kārtības III.a pielikuma 8. pantu ir saderīgs tāds valsts tiesiskais regulējums vai valsts prakse, kas neļauj uz ECB sociālā nodrošinājuma shēmu pārskaitīt kapitālu, kas atbilst valsts sociālā nodrošinājuma shēmā iegūtajām pensiju tiesībām. Tiesību uz iepriekš minēto pārskaitīšanu atzīšana pat tad, ja nav īstenošanas akta vai nolīguma starp dalībvalsti vai valsts sociālā nodrošinājuma iestādi un ECB.

Prejudiciālie jautājumi

“Vai LESD 45. un 48. pants, LES 4. pants, [ES] Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 11. pants un Eiropas Centrālās bankas personāla nodarbināšanas kārtības III.a pielikuma 8. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums vai valsts administratīvā prakse, kas neļauj vienas dalībvalsts darba ņēmējam, kurš ir uzkrājis iemaksas valsts sociālā nodrošinājuma iestādē un pašlaik strādā kādā Savienības iestādē, tādā kā ECB, pārskaitīt uz minētās iestādes pensiju shēmu pensiju iemaksas, kas uzkrātas savas valsts sociālā nodrošinājuma sistēmā?”

Vai – arī pēc iepriekš apsvērtā – tiesības uz iemaksu pārskaitīšanu ir jādara iespējamās pat tad, ja nav iekšēja legīslatīva īstenošanas akta vai īpaša nolīguma starp darba ņēmēja piederības dalībvalsti vai viņa sociālā nodrošinājuma iestādi, no vienas puses, un Savienības iestādi, no otras puses?”

Atbilstošās Savienības tiesību normas

LESD 45. un 48. pants

LES 4. panta 3. punkts

ES Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 11. pants

ECB personāla nodarbināšanas kārtības III.a pielikuma 8. pants:

“The ECB shall enter into agreements and make appropriate arrangements with such other employee benefit arrangements, organisations and governments as it determines to accept the transfer to the Scheme of amounts of cash in respect of members following completion of their probationary period with the ECB.”

Atbilstošās valsts tiesību normas

2015. gada 29. jūlija Likuma Nr. 115 18. pants

Saskaņā ar minēto pantu no 2016. gada 1. janvāra Eiropas Savienības pilsoņiem, kuri ir vai ir bijuši reģistrēti darba ņēmēju obligātas vispārējās invaliditātes un vecuma apdrošināšanas sistēmā, ir iespēja apvienot tajā pabeigtos apdrošināšanas laikposmus ar starptautiskās organizācijās nostrādātiem laikposmiem.

Apdrošināšanas laikposmu apvienošana ir veicama pēc ieinteresētās personas lūguma, kas iesniedzams Itālijas sociālā nodrošinājuma iestādei, kurā attiecīgā persona ir pabeigusi apdrošināšanas laikposmus.

1979. gada 7. februāra Likuma Nr. 29 1. pants

Minētajā pantā publiska vai privāta darba devēja darba ņēmējam, kurš ir vai ir bijis reģistrēts *INPS* pārvaldītās darba ņēmēju obligātās sociālā nodrošinājuma formās, kas aizstāj obligāto vispārējo invaliditātes un vecuma apdrošināšanas sistēmu, tiek atzīta iespēja – nolūkā saņemt tiesības uz vienu vienīgu pensiju – lūgt apvienot visus iepriekš minētajās sociālā nodrošinājuma formās veiktos iemaksu periodus, reģistrējoties vispārējā obligātā apdrošināšanas sistēmā un izveidojot tajā atbilstošos apdrošināšanas statusus. Šajā nolūkā izcelsmes [slimo]kase pārskaita iepriekš minētajai obligātajai vispārējai apdrošināšanai savas kompetences jomā esošo iemaksu summu. Tas tomēr ir spēkā tikai attiecībā uz valsts sociālā nodrošinājuma iestādēm.

2000. gada 24. janvāra nolīgums starp *INPS* un Eiropas Investīciju banku par Eiropas Investīciju bankas (EIB) personālam piemērojamo apdrošināšanas statusu pārskaitīšanu un *INPS* 2001. gada 23. janvāra apkārtraksts Nr. 14, kas atspoguļo nolīguma būtiskākos elementus.

Šajā nolīgumā, papildus iespējai pārskaitīt *INPS* kapitālu, kas atbilst strādājot EIB iegūtajām pensiju tiesībām, ir paredzēts arī pretējs gadījums, kad uz EIB tiek pārskaitīts *INPS* iegūtajām pensiju tiesībām atbilstošais kapitāls. Šādā otrajā gadījumā pieteikumu apdrošināšanas statusa pārskaitīšanai pieteikuma brīdī dienestā esošais personāls varēs iesniegt tieši *INPS* un zināšanai EIB par apdrošināšanas laikposmiem, kas pabeigti *INPS* un kuru rezultātā vēl nav sākusies pensijas izmaksa. EIB lūdz *INPS* aktuāro ekvivalentu, kas atbilst attiecīgajā fondā nodibinātajam statusam. Sešdesmit dienu laikā no brīža, kad pieteikuma iesniedzējs apstiprina saņemšanu, *INPS* paziņo ieinteresētajai personai un EIB pārskaitāmo summu, un trīs nākamo mēnešu laikā nodrošina summu pārskaitījuma veikšanu.

Īss faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Prasītājs pašlaik ir ECB personāla loceklis, kur viņš strādā kopš 2012. gada 1. marta. No 1982. gada 1. augusta līdz 2012. gada 24. februārim viņš strādāja Itālijā kā darba ņēmējs pie privāta darba devēja un par šo laikposmu par viņu tika veiktas obligātās iemaksas *INPS* darba ņēmēju pensiju fondā.
- 2 2016. gada 12. decembrī prasītājs lūdza *INPS*, lai uz ECB pensiju sistēmu – arī, iespējams, iepriekš noslēdzot nolīgumu *INPS* un ECB starpā un attiecīgā gadījumā arī kā atlīdzība par nodarīto kaitējumu – tiktu pārskaitīts aktuārais ekvivalents, kas atbilst *INPS* darba ņēmēju pensiju fondā viņa labā nodibinātajam apdrošināšanas statusam un kas aprēķināts, pamatojoties uz tiesību normām, kuras regulē darbības ar pensijām tā paša attiecīgā fonda ietvaros pieteikuma iesniegšanas dienā.

- 3 Alternatīvi prasītājs lūdza *INPS*, lai uz ECB pensiju sistēmu tiktu pārskaitīts kapitāls, kas atjaunināts pēc *INPS* darba ņēmēju pensiju fondā iemaksātajām sociālā nodrošinājuma iemaksām.
- 4 *INPS* noraidīja prasītāja pieteikumu, apgalvojot, ka nevar veikt lūgto pārskaitījumu, jo nav veikts īpašs leģislatīvs pasākums vai noslēgts divpusējs nolīgums.
- 5 Prasītāja tālāka nākamā administratīvā prasība, ko viņš cēla attiecībā uz prasības noraidījuma lēmumu, tika atzīta par nepieņemamu.
- 6 Tad prasītājs cēla prasību iesniedzējtiesā, prasot:
  - galvenokārt: lai tiktu konstatēts un atzīts *INPS* un/vai Itālijas Republikas pienākums veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai pārskaitītu uz ECB pensiju sistēmu summu 714 924,79 EUR apmērā, kas ir vienāds ar aktuāro ekvivalentu, kas atbilst pensiju tiesībām, kuras prasītājs ieguvis *INPS* darba ņēmēju pensiju fondā, attiecīgi piespriežot *INPS* un/vai Itālijas Republikai pienākumu veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai pārskaitītu minēto summu uz ECB pensiju sistēmu;
  - pakārtoti: lai tiktu konstatēts un atzīts *INPS* un/vai Itālijas Republikas pienākums pārskaitīt uz ECB pensiju sistēmu summu 714 924,79 EUR apmērā kā atlīdzību par viņam nodarīto zaudējumu, attiecīgi piespriežot *INPS* un/vai Itālijas Republikai pienākumu pārskaitīt minēto summu uz ECB pensiju sistēmu kā atlīdzību par viņam nodarīto zaudējumu.
- 7 *INPS* izvirzīja iebildi par prasības nepieņemamību un apgalvoja, ka prasītāja prasītās tiesības nepastāv pēc būtības.
- 8 Itālijas Republika apstrīd prasības pamatotību.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 9 Prasītāja ieskatā, ar Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 11. pantu un ECB personāla nodarbināšanas kārtības III.a pielikuma 8. pantu ECB darba ņēmējam tiek tieši piešķirtas tiesības uz valsts pensiju sistēmā iegūtu pensiju tiesību pārskaitījumu. Saskaņā ar Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 11. punktu ierēdnis, kurš uzsāk dienestu Savienībā pēc darba valsts pārvaldē, ir tiesīgs lūgt iemaksāt Savienībai izdienas pensijas tiesību, kas iegūtas, pamatojoties uz šādu darbu vai statusu, kapitāla vērtību, kas atjaunināta līdz faktiskajam pārskaitījuma datumam. Katras iestādes, kurā ierēdnis pilda dienestu, institūcija ar iecelšanas pilnvarām ar vispārējiem īstenošanas noteikumiem nosaka [izdienas] gadu skaitu, ko aprēķina atbilstoši Savienības pensiju shēmai kā par agrāk pildītu dienestu. ECB personāla nodarbināšanas kārtības 8. pantā vēl ir noteikts, ka ECB ir pienākums vienoties ar valstu pensiju fondiem, lai garantētu pensiju tiesību

kapitāla vērtības pārskaitīšanu no valstu fondiem uz ECB fondu, attiecībā uz personālu, kas tajā ir pabeidzis pārbaudes laikposmu.

- 10 Tāpēc *INPS* prakse, proti, atteikt minētā pārskaitījuma veikšanu, jo nav iekšēja leģislatīva transponēšanas akta vai nolīguma starp *INPS* vai Itālijas valsti un ECB, esot pretrunā iepriekš minētajām tiesību normām, kā arī LESD 45. un 48. pantam, un LES 4. pantā noteiktajam lojālas sadarbības pienākumam, liedzot īstenot Līgumā paredzēto darba ņēmēju pārvietošanās brīvību un it īpaši aizskarot to personu tiesības, kuras, nostrādājušas kādā dalībvalstī, vēlāk strādā kādā Eiropas iestādē, kā, piemēram, ECB. *INPS* tādējādi esot pienākums pārskaitīt tajā pašā iestādē iegūtās tiesības uz pensiju. Ciktāl attiecas uz minēto tiesību aprēķināšanas procedūru, *INPS* nepieciešamības gadījumā varot atsaukties uz kritērijiem, kas noteikti *INPS* un EIB parakstītajā nolīgumā, par ko ir *INPS* 2001. gada 23. janvāra apkārtraksts Nr. 14.
- 11 Prasītājs turklāt uzsver, ka tas, ka nav izdots iekšējs leģislatīvs akts vai parakstīts nolīgums starp *INPS* un ECB par konkrētās pārskaitīšanas īstenošanas kārtību, esot Savienības tiesību pārkāpums un it īpaši lojālas sadarbības pienākuma neizpilde, kas radot atlīdzības pienākumu attiecībā pret prasītāju.
- 12 *INPS* ieskatā, iepriekš minētās Savienības tiesību normas nevar tikt tieši piemērotas. Tāpēc, tā kā nav transponēšanas tiesību normas vai nolīguma par to, minētā iestāde nevar veikt lūgto pārskaitījumu.
- 13 Itālijas Republika noliedz, ka šajā lietā pastāv priekšnoteikumi, lai tiktu atzītas tiesības uz atlīdzību par zaudējumiem Savienības tiesību neīstenošanas dēļ.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 14 Iesniedzējtiesa uzskata par nepieciešamu konstatēt, vai LESD 45. un 48. pants, LES 4. pants, Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 11. pants un ECB personāla nodarbināšanas kārtības III.a pielikuma 8. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie atzīst kādas Eiropas iestādes – konkrēti ECB – darbiniekam tiesības pārskaitīt uz šīs iestādes pensiju sistēmu tās pensiju tiesības, ko viņš ieguvis savas valsts sociālā nodrošinājuma iestādē un vai šīs tiesības ir jāatzīst arī neatkarīgi no tā, ka ir pieņemta valsts īstenošanas tiesību norma vai ir parakstīts īpašs nolīgums starp dalībvalsti vai sociālā nodrošinājuma iestādi un ECB, ar kuru tiek noteikta minēto tiesību īstenošanas kārtība. Alternatīvi, tiesas ieskatā, varētu atsaukties uz kritērijiem, kas noteikti 1979. gada 7. februāra Likumā Nr. 29 par iemaksu summēšanu starp valstu sociālā nodrošinājuma iestādēm.
- 15 Saistībā ar šādām ar interpretāciju saistītām šaubām iesniedzējtiesa atgādina divus Tiesas spriedumus.
- 16 2013. gada 4. jūlija spriedumā *Gardella*, C-233/12, 28.-30. punktā Tiesa gadījumā ar vienu Eiropas Patentu biroja (EPB) darbinieku izslēdza, ka pastāv tiesības pārskaitīt pensijas tiesības, ko šis darbinieks ieguvis par Itālijā nostrādātajiem

darba laikposmiem, jo, pirmkārt, EPB nav Savienības iestāde vai struktūra, un tāpēc tā darbinieki nav iekļauti Civildienesta noteikumu piemērošanas subjektīvajā jomā, un, otrkārt, EPB noteikumi par pensijām – kuri nav Savienības tiesību akts un nerada tiešas sekas dalībvalstīs, kā to savukārt dara Civildienesta noteikumi –, kā nosacījums kapitāla vērtības, kas ietver pensiju tiesības, pārskaitīšanai paredz saņemt īpašu atļauju no organizācijas, kura pārvalda valsts pensiju shēmu.

- 17 Tāpēc iesniedzējtiesa uzskata par ilgtspējīgu argumentāciju “*a contrario*”, tādā ziņā, ka pastāv ECB darba ņēmēja tiesības uz valsts pārvaldē iegūto pensiju tiesību pārskaitīšanu, jo ECB ir Eiropas Savienības iestāde un ECB personāla nodarbināšanas kārtības III.a pielikuma 8. pants neparedz nepieciešamību saņemt atļauju no valsts sociālā nodrošinājuma iestādes.
- 18 2013. gada 5. decembra sprieduma *Krajsky soud v Praze*/Čehijas Republika, C-166/12, 30.-32. punktā Tiesa apgalvoja, ka Savienības likumdevējs Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 11. panta 2. punktā neparedz saskaņot dažādās valsts tiesību normas pensiju jomā, un ka Savienības tiesībās ir atzīta dalībvalstu iespēja definēt savu sociālā nodrošinājuma sistēmu pamatprincipus. Dalībvalstīm, Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 11. panta 2. punkta īstenošanai pieņemot savu valsts tiesisko regulējumu, ir plaša rīcības brīvība, un tas it īpaši attiecas uz metodi, ar kuru dalībvalstis nosaka pensijas tiesību, kas iegūtas valsts sistēmā un kas jāņem vērā Savienības pensiju shēmā, kapitāla vērtības summu.
- 19 Iesniedzējtiesa uzskata, ka no šā sprieduma šķietami izriet nepieciešamība pieņemt specifisku valsts tiesisko regulējumu, lai noteiktu kapitāla vērtības summu, kura atbilst uz Savienības pensiju sistēmu pārskaitāmajām valsts shēmā iegūto pensiju tiesībām, un neiespējamība – tā kā nav šāda veida īstenošanas tiesību normas –, izmantot aprēķināšanas kritērijus, kas paredzēti valsts tiesību normās analogiem gadījumiem, kad apdrošināšanas statusi tiek pārskaitīti starp dažādām valstu pensiju shēmām, vai paredzēti starp *INPS* un citām Savienības organizācijām parakstītos nolīgumos, kā tas, kas parakstīts starp *INPS* un *EIB*.
- 20 Ievērojot minētos apsvērumus, iesniedzējtiesa uzdod Tiesai iepriekš minētos prejudiciālos jautājumus.